

Από την ιστορία της Ιωνιδείου

Ιωάννης Βορτσέλας

Ο Ιωάννης Βορτσέλας (1841-1913) καταγόταν από το Παλαιόκαστρο Φθιώτιδας. Σπούδασε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και σχολάρχησε στην Ιωνίδειο για μία θητεία κατά το διάστημα 1878-1880. Υπήρξε μέλος της Εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας και βασιλικός επίτροπος στην Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος. Δεν φέρεται να συνέγραψε πολλά έργα, καθώς επικεντρώθηκε στο μεγάλο έργο του, μία εμπειριστατωμένη ιστορία του τόπου καταγωγής του. Το έργο ζωής του, *ΦΘΙΩΤΙΣ, η προς νότον της Όθρυος, ήτοι: απάνθισμα ιστορικών και γεωγραφικών ειδήσεων από αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι των καθ' ημάς*, Αθήνα 1907, είναι αφιερωμένο στον αδελφό της συζύγου του, Ανάργυρο Σιμόπουλο, υπουργό των Οικονομικών τότε στην κυβέρνηση του Γ. Θεοτόκη. Σε αυτό γίνεται αισθητή η αγάπη για την ιδιαίτερη πατρίδα του αλλά και την Ελλάδα ευρύτερα, καθώς και η καλή ιστορική σύνθεση και γραφή του. Για την τύχη της Φθιώτιδας κατά την Επανάσταση του 1821 γράφει τα εξής αξιομνημόνευτα:

«Ότε δε, θεία συνάρσει, δια του πρωτοκόλλου της 10/22 Νοεμβρίου 1832, ανεγνωρίσθη υπό των Δυνάμεων, το Βασιλέων της Ελλάδος, ανεγνωρίσθη δε και υπό τον Σουλτάνου, τότε η υπό της Ν. Όθρυος παραχωρηθείσα τη Ελλάδι, χώρα, η αποτελέσασα το Ελληνικόν Βασίλειον, δια νόμου της 3/15 Απριλίου 1833, διηρέθη εις δέκα Νομούς, ων της Λοκρίδος και της Φωκίδος διηρείτο εις τεσσάρων επαρχίας, την της Φθιώτιδος, της Λοκρίδος, της Παρνασσίδος και της Δωρίδος, η δε επαρχία της Φθιώτιδος συνεστάθη εκ των, επί Τουρκοκρατίας, επαρχιών Ζητουνίου και Πατρατσικίου, πρωτεύουσαν έχουσα το Ζητούνιον (Λαμία)» (σελ. 8).

Θεωρεί δηλαδή την τελική ένταξη της περιοχής στα εδάφη του Ελληνικού Βασιλείου ως έργο του Θεού και μεγάλη ευεργασία προς την Ελλάδα.

Αναφερόμενος, βέβαια, στην Επανάσταση στον τόπο του δεν θα μπορούσε να ξεχάσει τον μεγάλο ήρωα της περιοχής, τον Αθανάσιο Διάκο για τον οποίον σημειώνει:

«Ο πρόωρος και σκληρός θάνατος του Διάκου ετραυμάτισε καιρίως τα σπλάγχνα της Ελλάδος, άπαντες οι Έλληνες βαρυσταλώς επένθησαν την στέρησιν του ενδόξου αρχηγού της Λεβαδείας και η δημοτική ποίησις, πιστός διερμηνεύς της εθνικής ευγνωμοσύνης, εξύμνησε τον ηρωϊσμόν του Διάκου, δια διαφόρων ασμάτων, καθ' όλην σχεδόν την Ελλάδα, αδομένων εν τοις κυκλικούς χοροίς και ταις πανηγύρεσι μέχρι σήμερα.» (σελ. 408).

Βέβαια, εκδίδοντας το έργο του στα 1907, εποχή κατά την οποία η Ελλάδα προετοιμαζόταν για τους Βαλκανικούς, δεν λησμονεί να αναφερθεί και στους διαχρονικούς εχθρούς του Γένους:

«Κατά ταύτα, αι τεσσαράκοντα περίπου επιδρομαί των βαρβάρων και ο Παπισμός, όστις έθεσεν εις ενέργειαν τας παλλάς σταυροφορίας, ων κυριώτατος σκοπός ήτο η εξασθένησις του Βυζαντινού Κράτους, προς επέκτασιν της παπικής δυνάμεως και αι, επί δις χίλια έτη, δοκιμασίαι των Ελλήνων δεν ηδυνήθησαν να εξοντώσωσι το εθνικόν αυτών αίσθημα και να επισκοτίσωσι τας ένδοξους παραδόσεις του Ελληνισμού, εξ' ων είθε να αντλή νέον ενθουσιασμόν και νέας δυνάμεις προς νέαν ζωήν και νέα έργα.» (σελ. 454).

Για τον Βορτσέλα, ο Ελληνισμός δεν έχει τίποτε να φοβάται από τους Δυτικούς και Ανατολικούς εχθρούς, όσο οι Έλληνες καταφάσκουν τον εαυτό τους και παραμένουν πιστοί στον δικό τους τρόπο.

Χαράλαμπος Μηνάογλου, *Εφημ. Ο Δημότης*, 19 Φεβρουαρίου 2021, σ. 3.